

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Christelyke Leeringhe Der Biechte

Leeuw, Franciscus van

Yperen, 1681

Vyfthiende Vraghe. En moet den Priester niet versekert zyn dat den sondaer (die noch niet en is in een peryckel des doods) bekeert is? ende magh hy bedienen het H. Sacrament der penitentie alleenelyk ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-45634](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-45634)

VYFTHIENDE VRAGHE.

En moet den Priester niet versekert zyn dat den sondaer (die noch niet en is in een peryckel des doods) bekeert is ? ende magh hy bedienen het H. Sacrament der penitentie alleenelyk hebbende waerschynelycke materie en woorden ?

DE HH. Vaders, den Roomschen Catechismus, den H. Carolus Borromeus sullen dienen voor antwoord op alles.

Den H. Paus Leo in synen 91. briefsprekende van de Absolutie, seyde: „ wy en moeten niet moeyelyk zyn in wt te rycken de gaven „ Godts, noch in te veronachsamen „ de tranen ende suchten van de „ ghene, die hun beschuldighen; „ aenghesien wy ghelooven, dat „ d'affectie en den wil van penitentie te doen, en sy selven te beteren „ voords-komt door d'ingevinghe „ Godts.

„ Godts. *In dispensandis itaque Dei donis non debemus esse difficiles, nec accusantium se lachrymas gemitusque negligere, cum ipsam penitendi affectionem ex Dei credamus inspiratione conceptam.*

Den H. Gregorius Paus in syn 26. Homelie op d'Evangelien, seyde:
 „ wy moeten diën door herderlyke
 „ authoriteyd ontbinden oft absol-
 „ yeren, welcken wy kennen dat
 „ onsen Heer heeft levendigh ghe-
 „ maect, welcke levend-makinge
 „ nu ghekent word in debichte oft
 „ belydenisse der sonde voor de
 „ werckinghe van de boetveerdige
 „ wercken. *Illum nos debemus per
 pastoraalem auctoritatem solvere, quem
 noscimus authorem nostrum vivificare,
 quæ nimirum vivificatio ante operatio-
 nem rectitudinis in ipsa jam dignoscitur
 confessione peccati.* Mits dat soo dani-
 ghe bicht oock met haer heeft de
 conditien die vereyft worden boven
 in onse eerste Vraghe, en dat dese
 niet

niet en is, als die van Saul, van Esau en van andere hier voren geciteert.

Den H. Augustinus, den weerdighen Beda, en andere die ick boven by-ghebrocht hebbe, schryvende op het capittel van S. Jan, die aldaer spreckt van de verwekkinghe van Lazarus, segghen het selve van eenen grooten sondaer begraven onder de menichte van sonden daer hy langhen tyd in volherd heeft.

Den voorseyden Paus Leo in synen 92. brief berispende eenen Bisschop, die te seer hard was gheweeft teghen eenen die syne Vrouw vermoord had haer bevindende in overspel, schryft „En zyt niet te „ seer rechtveerdigh maer handelt „ sachter met die, die wt iever van „ kuyfcheyd schynen te buyten ge- „ gaen te hebben, de manier van „ wraeck, op dat den Duyvel, die „ de overspellighe bedroghen heeft, „ hem niet en verheught over de

E

„wraeck-

„wraeck-nemers van het overspel.
*Noli esse nimium Justus, mitius agas
 cum eis, qui zelo pudicitiae videntur
 modum excessisse vindictae, ne diabolus
 qui decepit adulteros, adulterii exultet
 ultoribus.*

En dat om dieswil seyde hy in
 synen 89. brief, die ziel de welcke
 berooft is van het H. Sacrament des
 Autaers, t'welck diën niet en magh
 ontfanghen, die doodelyk gheson-
 dight heeft voor al eer hy gheabsol-
 veert is van syne sonde, ontwapent
 ende verlaten synde van alle kracht
 en sterckheyd teghen alle tentatien
 des Duyvels, wt-ghestelt ende als
 tot roof gegheven is aen de besprin-
 ghinghen en op-vallen des Duyvels.

Den H. Carolus Borromeus in syne
 onderwyfinghen, sprekende van de
 Vaders en Moeders der familie, die de
 knechten en dienst-maeghden doen
 wercken op Sondagen en Heyligh-
 daghen, ende hun den tyd niet en
 gheven van Missete hooren, ende
 seer

seer dickwils de vasten-daghen bre-
ken, ter oorsake sy hun buyten tyds
te eten en te drincken gheven, oft
sulckx niet en beletten, als sy hun
dit sien doen, syn oorsaeck van soo-
danighe overtredinghe: soo is't dan
dat den H. Carolus seyde: in alle dese
sonden, ten sy dese Vaders en Moe-
ders der familie metter daet hun of-
ficie doen ende beloven voortaan te
beteren hunne onachtsaemheyd (be-
gaen in de bedieninghe van hunne
familie, aengaende die saken die nu
gheseyd zyn) dat den Bicht-vader
sulcke in gheender maniere absol-
veert.

Ende is't saken dat sy op hun
nemen alsoo te doen, en noyt te
voren over dese sonden op de voor-
schreve maniere vermaend syn ghe-
weest van den Bicht-vader, oft
pastoor, sal hy dese moghen absol-
veren: maer is't dat sy dickwils
over dese berispt syn geweest, noch
hun niet ghebetert en hebben, dat

d'absolutie soo langhen tyd wt-ghe-
stelt word, tot dat sy hunne belof-
ten quyten ende in eenighe spacie
van tyd gethoont sullen hebben
preuven van eene waerachtighe be-
ternisse. *In his omnibus peccatis, nisi
re ipsa praestent officium suum, negligenti-
amque in familiae administratione
commissam, quantum ad ea quae dicta
sunt, attinet, in posterum sese emendare
promittant, nullo modo eos absolvat:
quod si in se recipiant ea se facturos, nec
horum admoniti umquam a Confessario
vel pastore, praescripto modo, fuerint,
poterit eos absolvere: quod si saepius fue-
rint reprehensi, nec sese correxerint,
tamdiu absolutio differatur donec pro-
missa appareant, veraque emendationis
argumenta aliquo temporis spatio osten-
derint.*

Den Roomschen Catechismus
aen het ghetal 82. sprekende van
diën, die hem selden bicht, en die
scheynt te bichten te komen sonder
bereydsel, seyde: Is 't dat den Bicht-
vader

vader oordeelt naer dat hy de bichte
gehoort heeft datter gheen neerftig-
heyd aen den penitent in het onder-
soecken synder sonden, noch leed-
wesen in de selve te vervloecken,
ontbroken heeft, hy sal moghen
gheabsolveert worden. *Si audita con-
fessione judicaverit, neque in enume-
randis peccatis diligentiam, neque in
detestandis dolorem pœnitenti omnino
desuisse, absolvi poterit.*

Misschien sult ghy hier teghen-
segghen: hy en heeft gheen waer-
achtigh leedwesen, maer alleen een
leedwesen ghelyk aen dat van Esau,
van Antiochus, van Saul &c. En
den H. Gregorius Paus in synen
eersten boeck van het herderlyck
officie, aen het 9. capittel seyde: dat
den mensch sich dickwils bedrieght
in syne ghepeysen: den priester
moet dan de wercken sien, om te
kennen oft den penitent sich niet en
bedrieght. Siet, dit is't dat Pater
Gabrielis replicceert op het 135.

bladt. Maer desen armen Pater bedriecht sy selven. Den H. Gregorius spreckt hier van eenen Cas oft voorval, die gheheel verscheyden is van onsen Cas oft voorval: hy spreckt van eenen die d'eerghierigheyt in den kop heeft, die gheerne pastoor souw wesen, die gheerne eenigh officie en ryckdommen soude hebben, en seyd, waert saken dat ick pastoor waer, ick souw veel neerstigher en sorghvuldigher zyn dan de andere: waer het saken dat ick ryck waer, ick souw veel almoessen doen, waert saken dat ick Generael waer, ick souw beterschick onderhouden. Ende nochtans seyd den H. Gregorius voormeld, als soo-danighe bekomen hebben, het ghene sy soo grootelykx ghewenscht hebben, doen dickwils minder als de andere. Dit en is onsen Cas oft voorval niet.

Maer wy spreken hier van eenen die ghewillighlyk bicht syne boosheden

heden

heden , syne beschamelycke ende fameloose wercken tot syne confusie, protesterende met teeckens ende woorden syn inwendige droefheyd over syn sonden. In sulcker circumstantien en is niet een wys man oft sal oordeelen, dat dit gheschied met een rechte meyninghe ende goede intentie: aenghesien diën persoon niet en praemt om sulcken bicht te spreken tot syn confusie. Daerom leeren wy dat eenen Bicht-vader gemeynelyk gheen andere preuven van den penitent moet vereyffchen, dan sulcke voorgemelde beschuldighe, ten ware andere circumstantien in herdneckighe sondaers te kennen gaven. Andersins is 't dat soo eenen penitent geen gheloof en heeft, ende magh gheoordeelt worden niet rechtsinnigh voord te gaen, vervolghens besluyt ick, al is 't dat hem wercken van penitentie worden op-gheleyd voor de absolutie, dat hy evenwel den Bicht-vader kan

bedrieghen oft door logenen oft quade intentie, vande welcke alleen Godt is den oordeelder ende den ghene, die de intentie formeert volgens de leeringhe van den Apostel Paulus in synen eersten brief tot de Corinthianen aen het 2. capittel het 11. vers: wie onder de menschen weet het ghene des menschen is, dan den gheest des mensche, die in hem is? *quis hominum scit, quæ sunt hominis, nisi spiritus hominis, qui in ipso est?*

Den H. Augustinus in syn 32. tractaet op het Evangelie van Joannes seyde: onse (inwendighe) saecken en weet niemand dan onsen gheest. Want ick en wete niet wat ghy peyft, noch ghy en weet wat ick peyse. Want dese saken syn ons eyghen, welcke wy inwendig peyfen ende den menschens gheest is ghetuyghen van de ghepeysen van ider mensch &c. *Nostri nemo scit nisi spiritus noster. Non enim novi quid cogitas,*

gitas, aut tu quid cogito. Ipsa enim sunt propria nostra, qua interiorius cogitamus & cogitationum unius cujusque hominis ipsius spiritus testis est, den geest van den mensch is alleen getuygen van alle syne ghedachten.

SESTHIENSTE VRAGHE.

Welck zyn de Leeringen en opinien van eenighe nieuwe Doctoren, en van hunne Discipelen, wacrom men nu over al soo vele beroerten ende contradictien hooren ?

Ick sal u alleenelyk voorstellen die, de welcke ghedurigh besigh zyn in de practyk van die leeringen wt-te-stroeyen, wt welcke (God betert) soo vele beroerten ende benouwtheden der Conscientien voords-komen. Sy leeren niet alleenelyk, dat den Biechtvader ghemeenelyk de absolutie moet wt-stellen van die, de welcke eene wtwendighhe dood-sonde ghedaen heeft, by

E § exem-